

Vlaanderen
is energie

**Energie sparen vanaf 2018?
Vraag je premie aan!**

**VLAAMS
ENERGIEAGENTSCHAP**

www.energiesparen.be

Inhoud

Nieuwbouw of herbouw	4
Definitie.....	4
Financiële steunmaatregelen.....	4
E-peilpremie netbeheerder.....	4
Korting op onroerende voorheffing.....	5
Bestaande woningen	6
Definitie.....	6
Financiële steunmaatregelen voor afzonderlijke investeringen.....	7
Ik isoleer mijn dak (of zoldervloer).....	7
Ik isoleer mijn muren.....	10
Ik isoleer mijn vloer.....	13
Ik plaats nieuwe beglazing.....	15
Ik wil een zonneboiler plaatsen.....	17
Ik wil mijn huis verwarmen met een warmtepomp.....	19
Totaalrenovatiebonus voor bestaande woningen.....	22
Ingrijpende energetische renovatie.....	27
Andere financiële voordelen	28
Energielening.....	28
Collectieve renovatie via projectbegeleiding - Burenpremie.....	29
Premies voor beschermde afnemers.....	30
Extra's voor kwetsbare gezinnen via projectbegeleiding.....	31
Verzekering gewaarborgd wonen.....	32
Renovatiepremie.....	33
Verbeterings- en aanpassingspremie.....	33
Zero-emissievoertuigen.....	34
Verklarende woordenlijst	35
Nuttige adressen en verwijzingen	36
Premies van je netbeheerder voor bestaande woningen, wooneenheden en woongebouwen	38

Voorwoord

6 op 10 Vlaamse woningen zijn toe aan een BENOvatie.

Uit de tweejaarlijkse bevraging (oktober 2017) van het VEA blijkt dat 85% van de Vlaamse woningen geheel of gedeeltelijk over dak- en / of zolderisolatie beschikt. Van 47% van onze woningen zijn de muren geïsoleerd, iets meer dan 1 op 3 heeft vloerisolatie en 21% beschikt over kelderisolatie.

Maar wat de totale energieprestatie betreft, zijn de resultaten minder rooskleurig: 6 op de 10 woningen

scoren hiervoor een onvoldoende. De al gerenoveerde woningen hebben vaker geen muur-, kelder- en vloerisolatie dan de niet-gerenoveerde woningen.

En als naar renovatieplannen wordt gevraagd, blijken Vlamingen wel bereid te zijn te investeren in dakisolatie, een zuinige ketel, PV-panelen en hoogrendementsbeglazing. Eén op drie van de Vlaamse gezinnen heeft in de komende 5 jaar minstens 1 investeringsplan. BENOveren is de boodschap! Combineer 3 investeringen en geniet van de totaalrenovatiebonus.

WIST JE DAT ...

je de meeste premies kunt cumuleren! Kijk snel op www.energiesparen.be/subsidies

Als je vragen hebt over de specifieke toepassingsvoorwaarden van de premies, neem dan contact op met je netbeheerder* of de betreffende Vlaamse overheidsdienst. De informatie in deze brochure is onder voorbehoud van wijzigingen en is als leidraad bedoeld.

* Eandis of Infrac - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

Nieuwbouw of herbouw

Definitie

Sinds 2006 is de energieprestatie-regelgeving van kracht. Vanaf dan vallen alle woningen met een nieuwe bouwaanvraag onder deze regelgeving en moeten deze woningen een bepaalde energieprestatie halen. Die prestatie wordt uitgedrukt in een E-peil. Voor bouwaanvragen vanaf 2018 mag het E-peil maximaal E40 bedragen.

WIST JE DAT ...
als je een aanbouw zet aan een bestaand huis, je ook recht hebt op premies? Kijk snel naar www.energiesparen.be/subsidies ... of vanaf pagina 6.

Financiële steunmaatregelen

E-peilpremie netbeheerder

De premie varieert per E-peilpunt > hoe lager het E-peil, hoe hoger de premie.

- Voor bouwaanvragen tot en met 31 december 2016 heb je vanaf E20 of lager recht op een E-peilpremie.
 - De E-peilpremie moet aangevraagd worden bij je netbeheerder binnen de 12 maanden na de datum van uitgifte van het energieprestatiecertificaat. Hoeveel de premie bedraagt, hangt af van het E-peil. Zie voor meer info op www.energiesparen.be/subsidies of op de website van je netbeheerder.
 - Als de nieuwe wooneenheid het gevolg is van een volledige afbraak en heropbouw van een of meerdere bestaande wooneenheden, wordt de E-peilpremie verdubbeld.
- Voor bouwaanvragen vanaf 2017 worden geen premies meer uitgereikt voor nieuwbouwwoningen met een laag E-peil. De korting op de onroerende voorheffing blijft wel gelden (zie pagina 5).

Korting op onroerende voorheffing

Voor nieuwbouwwoningen die veel energiezuiniger zijn dan de eisen op het ogenblik van de bouwaanvraag, krijg je een korting op de onroerende voorheffing. De

korting is afhankelijk van het jaar van de bouwaanvraag en het behaalde E-peil. Deze korting wordt automatisch toegekend en moet dus niet apart worden aangevraagd.

Nieuwbouwwoningen		
bouwaanvragen in 2014 en 2015	50% korting bij een E-peil van maximaal E40, gedurende 5 jaar	100% korting bij een E-peil van maximaal E30, gedurende 5 jaar
bouwaanvragen vanaf 1 januari 2016	50% korting bij een E-peil van maximaal E30, gedurende 5 jaar	100% korting bij een E-peil van maximaal E20, gedurende 5 jaar

WIST JE DAT ...
deze korting op onroerende voorheffing een fiks bedrag kan zijn? En daarna blijf je genieten van je energiezuinige woning!

Heb je een nieuwbouwwoning waarvoor nog geen definitieve EPB-aangifte is ingediend, dan kan je voor vele energiebesparende investeringen een energielening afsluiten. Een belangrijke bijkomende voorwaarde is het realiseren van een E30 woning (Bijna-energie neutraal niveau of BEN-niveau). Van zodra je woning aan de BEN-eisen voldoet, verschijnt het logo 'ik BEN mee' op je EPB-aangifte. Dat slaat later goed aan bij de (mogelijke) verkoop. Meer info: www.energiesparen.be/BEN

Bestaande woningen

Definitie

Een bestaande woning is een woning die vóór 1 januari 2006 is aangesloten op het elektriciteitsnet. Als de woning later werd aangesloten, vallen ook de woningen met een bouwaanvraag van vóór 1 januari 2006 onder de definitie van bestaande woningen.

IK BENOVEER
benoveren = beter renoveren

Om de energieprestaties van onze woningen sterk te verbeteren, hebben de Vlaamse overheid en diverse sectororganisaties uit de bouwwereld de handen ineengeslagen en een Renovatiepact gesloten.

De uiteindelijke ambitie is om tegen 2050 elk huis of elk appartement even energiezuinig te maken als een energetisch performante nieuwbouwwoning van vandaag.

Wie verstandig is 'BENOveert': renoveert beter, met hogere ambities op het vlak van energieprestaties. En ook grondiger, goed gepland en met deskundig advies, zodat de verschillende renovatiestappen in de meest logische volgorde worden uitgevoerd, en ook latere renovatiestappen haalbaar blijven. Een uitgebreide publicatie over benoveren en een lijst met aannemers die deze principes al toepassen, kan je raadplegen op www.energiesparen.be/ikbenoveer

Financiële steunmaatregelen voor afzonderlijke investeringen

Ik isoleer mijn dak (of zoldervloer)

Dakisolatie mag in geen enkele woning ontbreken! Dergelijke investering is meestal op enkele jaren terugverdiend dankzij de premies en de lagere verwarmingskosten. Waarop wachten? Woningen of appartementen die in 2020 geen dakisolatie hebben, kunnen ongeschikt verklaard worden.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja! Iedereen die het dak van een bestaande woning isoleert, kan een premie aanvragen. Eigenaars van meerdere woningen kunnen dus voor elke woning die ze isoleren, een premie aanvragen. Ook huurders kunnen de premie aanvragen, als de factuur op hun naam staat. En er is nog meer! Ook als je een nieuwe aanbouw plaatst, kan je voor dit nieuwe gedeelte een premie aanvragen.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie voor het plaatsen van dak- of zolderisolatie bedraagt 6 euro/m² nieuw geplaatst isolatiemateriaal als je het laat plaatsen door een aannemer. Doe je het zelf, dan wordt de premie gehalveerd en komt dit op 3 euro/m².

WIST JE DAT ...
je eerst de investeringen moet uitvoeren en pas daarna je premie aanvraagt? De factuur is namelijk één van de bewijsstukken.

De datum van je eindfactuur (en dus niet de betalingsdatum) bepaalt wanneer je de premie aanvraagt en bepaalt ook de daaraan gekoppelde voorwaarden en premiebedrag.

Wat zijn de voorwaarden?

De premie is geldig voor ofwel dakisolatie ofwel zoldervloerisolatie, maar niet voor beide. Voor de isolatie van de zoldervloer kan je alleen een premie krijgen als het gaat om de vloer van een onverwarmde zolder.

Omdat het isolatiemateriaal voldoende moet isoleren, is er voor de R_d -waarde* een benedengrens vastgelegd. Op die manier wordt iedereen gestimuleerd voldoende isolatie te plaatsen. Aarzel zeker niet om dikker te isoleren als je er plaats voor hebt. Hoe dikker het isolatiemateriaal, hoe beter je dak geïsoleerd is. Het nieuw geplaatste materiaal moet minstens een R_d -waarde hebben van 4,5 m^2K/W . Het aantal centimeter isolatiemateriaal dat nodig is om de R_d -waarde te halen, hangt af van het type materiaal dat je gebruikt. Het materiaal mag in verschillende lagen geplaatst worden. Een bestaande isolatielaag en de afwerkingslaag mag

* R_d -waarde is de warmteweerstand. Hoe hoger de R_d -waarde, hoe beter het materiaal isoleert.

je niet meerekenen om aan de minimumwaarde te komen.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden (bijvoorbeeld een damp scherm) en van de technische eisen (R_d -waarde ...) waaraan de dakisolatie moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij je netbeheerder (Eandis of Infrac) zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in één van de klantenkantoren.

Goed nieuws! Vanaf 2018 werden de formulieren om de premie aan te vragen vereenvoudigd. Zo kan je nog eenvoudiger de premie aanvragen.

Let op: het eindformulier moet ten laatste 12 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Doe de aanvraag onmiddellijk nadat de werken zijn uitgevoerd. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer technische informatie over dakisolatie?

Je vindt informatie over correct isoleren en nog veel meer op de website www.energiesparen.be/dakisolatie.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een hellend dak en plat dak. Besteed er voldoende aandacht aan! En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder* de nodige informatie.

* Eandis of Infrac - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

Minimale dakisolatie verplicht

Sinds 2015 geldt in Vlaanderen een minimumnorm voor dakisolatie, namelijk minimale R -waarde van 0,75 m^2K/W . Vanaf 2020 kan het ontbreken van een dakisolatie aanleiding geven tot het ongeschikt verklaren van de woning. Dus waarop wachten? Meer info op www.energiesparen.be/vlaamsedakisolatiernorm. Veel renovatieplezier!

Ik isoleer mijn muren

De gevels of buitenmuren van je woning staan voortdurend in contact met de buitenomgeving en ondergaan constant temperatuurschommelingen. Als je gevels niet geïsoleerd zijn, laten ze gemakkelijk warmte door, tijdens de zomer van buiten naar binnen, en tijdens de winter van binnen naar buiten. Isoleer je gevels en je wooncomfort stijgt!

Het is heel belangrijk dat je op voorhand je specifieke situatie laat onderzoeken.

- Kan er aan de buitenkant isolatie aangebracht worden? Vraag aan je gemeentebestuur of architect of je daar een stedenbouwkundige vergunning voor nodig hebt.
- Als je de luchtspouw van je gevel wilt laten opvullen, vraag advies aan een aannemer om te onderzoeken of de spouw geschikt is om op vullen.
- En isoleer je aan de binnenkant, weet dat je dan binnenruimte verliest.

Voor die laatste 2 manieren moet ook de uitvoerder van de werken aan bepaalde voorwaarden voldoen. Zo worden je muren zeker correct geïsoleerd!

WIST JE DAT ...
je muren op drie verschillende manieren kan isoleren: aan de buitenkant, in de spouw of aan de binnenkant.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja! Iedereen die één of meerdere buitengevels van een bestaande woning laat isoleren door een aannemer, kan deze premie aanvragen. Eigenaars van verschillende woningen kunnen dus voor elke woning die ze extra isoleren, een premie aanvragen. Ook huurders kunnen een premie aanvragen, als de factuur op hun naam staat. En er is nog meer! Ook als je een nieuwe aanbouw plaatst, kan je voor dit nieuwe gedeelte een premie aanvragen.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premiehoogte hangt af van de manier waarop je isoleert.

- Isoleer je aan de buitenkant, dan krijg je 15 euro/m² geïsoleerd geveloppervlak.
- Isoleer je de spouw, dan krijg je 5 euro/m² per geïsoleerd geveloppervlak.
- Isoleer je aan de binnenkant, dan krijg je 15 euro/m² geïsoleerd geveloppervlak.

Het isolatiemateriaal en de plaatsing moeten uiteraard aan de voorwaarden voldoen.

Wat zijn de voorwaarden?

- Isoleer je langs de buitenkant, dan moet de R_d-waarde van het nieuw geplaatste isolatiemateriaal minstens 3,0 m²K/W zijn.
- Heb je een onge vulde spouw van minstens 5 cm, laat dan een STS-gekeurde aannemer nakijken of spouwisolatie aanbrengen mogelijk is. Het isolatiemateriaal mag ten hoogste een lambdawaarde hebben van 0,065 W/mK.
- Wil je isoleren aan de binnenkant van de buitenmuur, dan moet het isolatiemateriaal minstens een R_d-waarde hebben van 2,0 m²K/W. De werken moeten met de nodige accuraatheid uitgevoerd worden door een aannemer die beschikt over een certificaat van bekwaamheid of aspirant, ofwel opgevolgd worden door een architect met controle op de uitvoering van de werken.

Een lijst van gecertificeerde aannemers vind je op www.energiesparen.be/muurisolatie.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de muurisolatie moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij je netbeheerder* (Eandis of Infrax), zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Bij de aanvraag moet je trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 12 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over muurisolatie?

Je vindt informatie over correct isoleren en nog veel meer op www.energiesparen.be/muurisolatie. En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder de nodige informatie.

* Eandis of Infrax - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

Ik isoleer mijn vloer

Het isoleren van het onderste schildeel van je woning is de volgende grote stap om te komen tot een volledig geïsoleerde woning. Gun jezelf het hedendaagse comfort en hou je voeten warm! Door het aanbrengen van isolatie op de vloer van de benedenverdieping of aan het plafond van je kelder, voelt je vloer minder koud aan en kan de thermostaat een graadje lager. Waarop wachten?

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja, iedereen die zijn vloer (of kelderplafond) laat isoleren door een aannemer, kan een premie aanvragen. Eigenaars van meerdere woningen kunnen dus voor elke woning die ze extra isoleren, een premie aanvragen. Ook huurders kunnen dat, als de factuur op hun naam staat. En als je een nieuwe aanbouw zet, kan je voor dit nieuwe gedeelte ook een premie aanvragen.

Hoeveel bedraagt de premie?

Je krijgt 6 euro/m² geïsoleerde vloeroppervlak. Hou daar dus rekening mee als je je kostenplaatje berekent.

Het isolatiemateriaal en de plaatsing moeten uiteraard aan de voorwaarden voldoen.

WIST JE DAT ...
je de aanvraag van een premie moet indienen bij Eandis of Infrax ten laatste 12 maanden na de factuurdatum? Doe het vandaag nog!

WIST JE DAT ...
je voor de meeste energiebesparende investeringen een voordelige energielening kunt afsluiten bij een energiehuus (zie pagina 28)?

Wat zijn de voorwaarden?

De aangebrachte isolatie moet een R_d -waarde hebben van minstens 2,0 m^2K/W . Het aantal centimeter isolatiemateriaal dat nodig is om de R_d -waarde te halen, hangt af van het type isolatiemateriaal dat gebruikt wordt.

Neem zeker vóór de werken contact op met je netbeheerder voor het volledige overzicht van de voorwaarden.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder, zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 12 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder

binnen zijn. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over vloerisolatie?

Je vindt informatie over correct isoleren en nog veel meer op www.energiesparen.be/vloerisolatie. En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder* de nodige informatie.

* Eandis of Infrac - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

WIST JE DAT ...
je de meeste energiebesparende investeringen snel terugverdient?
Ontdek het op
www.energiesparen.be/energiewinst.

WIST JE DAT ...
bij vervanging van je ramen je ook een renovatiepremie kunt aanvragen? Kijk snel op
www.wonenvlaanderen.be

Ik plaats nieuwe beglazing

Vensters laten méér warmte door dan geïsoleerde muren! De verliezen hangen af van veel factoren, onder meer het type glas maar ook het raamprofiel. Hoogrendementsbeglazing - de naam zegt het al zelf - isoleert 2 tot 3 keer beter dan gewoon dubbelglas en tot 5 keer beter dan enkel glas! Weg met het koude gevoel aan de vensters!

Hoogrendementsglas (1,0 of 1,1-glas) heeft een dun isolerend metaallaagje aan de binnenzijde van een van de glasplaten en de spouw kan gevuld zijn met een edelgas (bijvoorbeeld argon) in plaats van lucht zoals bij gewoon dubbelglas.

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Ja, iedereen die nieuwe beglazing plaatst in een bestaande woning, kan hiervoor een premie aanvragen. Eigenaars van meerdere woningen kunnen dit doen voor elke woning waar ze nieuwe beglazing laten plaatsen. Ook huurders kunnen dat, als de factuur op hun naam staat. En als je een nieuwe aanbouw zet, kan je voor dit nieuwe gedeelte ook een premie aanvragen. Veranda's komen niet in aanmerking.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie bedraagt 10 euro/m² beglazing.

Wat zijn de voorwaarden?

De beglazing heeft maximaal een U-waarde van 1,1 W/m²K. Hoe lager deze waarde, hoe beter de isolerende functie.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de beglazing moet voldoen.

Dubbel glas verplicht

Vanaf 2020 treedt de dubbelglasnorm in werking. Het hebben van enkel glas zal geleidelijk aan zwaarder doorwegen in de beoordeling van de woningkwaliteit en kan vanaf 2023 leiden tot de ongeschiktverklaring van uw woning! Vervang daarom nu alle enkel glas en wees een stapje voor. Meer info op www.energiesparen.be/dubbelglasnorm.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij je netbeheerder zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 12 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over hoogrendementsglas?

Je vindt informatie over hoogrendementsbeglazing op www.energiesparen.be/beglazing. En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder* de nodige informatie.

* Eandis of Infrac - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

Ik wil een zonneboiler plaatsen

Met een zonneboiler kan je een groot deel van het water voor sanitair gebruik opwarmen met gratis zonnestraling om in warmte en slaat die warmte op in een voorraadvat met water. Geeft de zon niet voldoende warmte, dan zorgt de naverwarming ervoor dat er altijd voldoende warm water beschikbaar is. De hoofdonderdelen van een zonneboiler zijn de zonnecollector (op het dak), de leidingen, het voorraadvat, de regeling en de naverwarming.

Een zonneboiler voor vier personen kost gemiddeld 4000 euro (exclusief btw). Daartegenover staat dat je jaarlijkse kosten voor het verwarmen van water nog maar de helft van vroeger zijn. Begin je dag met een goed gevoel!

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

De premie kan aangevraagd worden voor bestaande woningen. Ook nieuwbouwwoningen met een bouw-aanvraag tot 31 december 2013 komen in aanmerking.

WIST JE DAT ...
een zonneboiler meer dan 50% van het sanitair warm water gratis door de zon opwarmt.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie bedraagt 550 euro per m² apertuuroppervlakte, maximaal 2750 euro premie en maximaal 40% van het factuurbedrag, inclusief btw.

In sommige gemeenten wordt een aanvullende premie gegeven. Kijk hiervoor op www.energiesparen.be/subsidies.

Wat zijn de voorwaarden?

Opgelet: voor werken uitgevoerd vanaf 1 juli 2017 moet de aannemer beschikken over een certificaat van bekwaamheid, afgeleverd door RESCERT.

Als de uitvoerende aannemer niet over een certificaat van bekwaamheid beschikt, dan moet hij zich laten bijstaan. Dit kan door een extern installateur of keuringsorganisme, telkens RESCERT gecertificeerd, die de goede uitvoering van de installatie valideert. De uitvoerende aannemer zal vervolgens het certificeringsnummer van deze derde partij op het aanvraagformulier moeten vermelden.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met de netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de zonneboiler moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder*, zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier kan je vinden op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs in een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 12 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Doe het onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over zonneboilers en RESCERT?

Je vindt informatie op www.energiesparen.be/zonneboiler. En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder de nodige informatie.

Ik wil mijn huis verwarmen met een warmtepomp

Een milieuvriendelijk alternatief voor de klassieke verwarmingsinstallatie is een warmtepomp. Er zijn diverse types warmtepompen beschikbaar. Een warmtepomp haalt haar warmte uit de ondergrond of het grondwater (een geothermische warmtepomp) of uit de buitenlucht (een lucht-lucht- of een lucht-water-warmtepomp). De meeste warmtepompen werken op elektriciteit. Een beperkt aantal warmtepompen werkt op aardgas (een gasabsorptiewarmtepomp). Meer en meer wordt een warmtepomp gecombineerd met een klassieke condensatieketel (een hybride lucht-water-warmtepomp).

Kan ik hiervoor een premie krijgen?

Je kan de premie aanvragen voor bestaande woningen. Ook nieuwbouwwoningen met een bouwaanvraag tot 31 december 2013 komen in aanmerking.

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie is afhankelijk van het type warmtepomp en kan niet hoger zijn dan 40% van het factuurbedrag.

* Eandis of Infrac - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

type warmtepomp	premie* in euro
geothermisch	maximaal 4000
lucht-water	maximaal 1500
hybride lucht-water	maximaal 800
lucht-lucht	maximaal 300

* De premie wordt verdubbeld als je de warmtepomp plaatst ter vervanging van elektrische verwarming (via exclusieve nachtteller) of als je woning in een gebied zonder aardgasnet ligt. Je kan beide verdubbelingen niet cumuleren.

Wat zijn de voorwaarden?

De warmtepomp moet minstens beschikken over een A++-label voor een geothermische warmtepomp en een A+-label voor een niet-geothermische warmtepomp (lucht-water- of hybridelucht-waterwarmtepomp).

Opgelet: voor werken uitgevoerd vanaf 1 juli 2017 moet de aannemer beschikken over een certificaat van bekwaamheid, afgeleverd door RESCERT. Als de uitvoerende aannemer niet over een certificaat van bekwaamheid beschikt, dan moet hij zich laten bijstaan. Dit kan door een externe installateur of keuringsorganisme, telkens

RESCERT gecertificeerd, die de goede uitvoering van de installatie valideert. De uitvoerende aannemer zal vervolgens het certificeringsnummer van deze derde partij op het aanvraagformulier moeten vermelden.

Neem zeker vóór de aanvang van de werken contact op met je netbeheerder voor een overzicht van alle voorwaarden waaraan de warmtepomp moet voldoen.

Waar en wanneer vraag ik die premie aan?

Je vraagt de premie aan bij de netbeheerder (Eandis of Infrac), zodra je de eindfactuur hebt ontvangen. Je moet trouwens een kopie van alle facturen meesturen om de investering te bewijzen.

Het aanvraagformulier vind je op de website van je netbeheerder. Je kan de premie online aanvragen. Dit gaat sneller en de premie wordt ook vlugger uitbetaald. Geen internet? Geen probleem. Vraag het aanvraagformulier telefonisch aan bij je netbeheerder of ga langs bij een van de klantenkantoren.

Let op: het aanvraagformulier moet ten laatste 12 maanden na de eindfactuurdatum bij de netbeheerder binnen zijn. Doe de aanvraag onmiddellijk na de investeringen. Zo verlies je het niet uit het oog!

Waar vind ik meer informatie over warmtepompen en RESCERT?

Je vindt informatie op

www.energiesparen.be/groene-energie-en-wkk/warmtepomp.

En uiteraard vind je ook bij je netbeheerder* de nodige informatie.

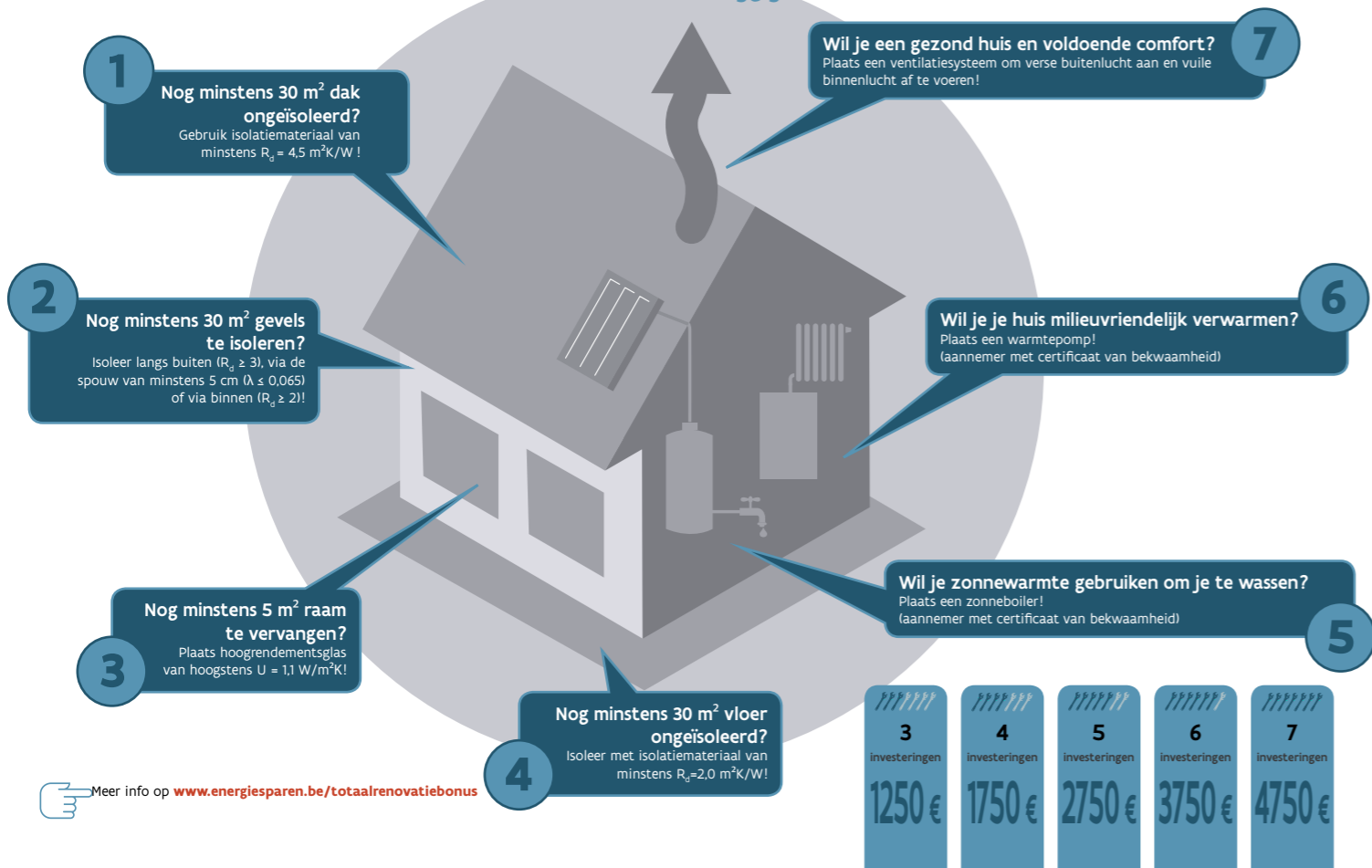

* Eandis of Infrac - Nuttige adressen en verwijzingen (pagina 36)

Totaalrenovatiebonus voor bestaande woningen

Combineer en ... vanaf 3 krijg je een bonus!

Het principe

Als je in een woning of appartement na 1 januari 2017 binnen een periode van 5 jaar minstens drie van de volgende zeven energiebesparende investeringen laat uitvoeren, kan je een BENO-pass activeren waardoor je aanspraak kan maken op totaalrenovatiebonussen bovenop de individuele premies voor deze investeringen.

Per woning of appartement kan maar één BENO-pass worden geactiveerd. Die BENO-pass blijft verbonden aan de woning of het appartement.

Welke investeringen komen in aanmerking?	
investering	minimale nieuw te isoleren oppervlakte
dak- of zoldervloerisolatie	30 m ²
isolatie van buitenmuren (aan de buitenzijde, aan de binnenzijde of via de spouw)	30 m ²
vloer- of kelderplafondisolatie	30 m ²
nieuw geplaatste beglazing	5 m ²
zonneboiler	
warmtepomp	
ventilatiesysteem*	

* Voor het plaatsen van een ventilatiesysteem is er geen individuele premie. De installatie kan echter wel meetellen als investering binnen de BENO-pass.

Je investeert in minstens 3 van deze energiebesparende maatregelen. Uiteraard moet je voldoen aan de standaardvoorwaarden van de gekozen maatregel (of van het ventilatiesysteem) en ook aan de bijkomende voorwaarden.

- De eindfactuur van de eerste investering heeft een datum vanaf 1 januari 2017. De volgorde waarin je de investeringen uitvoert, speelt geen rol.
- Alle eindfacturen van de investeringen vallen binnen een periode van 5 jaar vanaf de datum van de eindfactuur van de eerste investering die je kiest voor de totaalrenovatiebonus.
- Alleen ventilatiesystemen die warmte halen uit de afvoerlucht om de toevoerlucht op te warmen (systeem D met warmterecuperatie), en vraaggestuurde ventilatiesystemen (vraaggestuurd systeem C) komen in aanmerking. Het ventilatiesysteem moet voor de volledige woning gebruikt worden. Er is altijd een debietmeting nodig om de werkelijke debieten te staven.
- Na het uitvoeren van een isolatieinvestering (dak, muur, vloer of glas) moet je wooneenheid voor de betreffende maatregel(en) volledig geïsoleerd zijn

volgens de voorwaarden die gelden voor de standaardpremies voor dat type energiebesparende investering om mee te tellen als 1 van de 7 maatregelen.

- Na de vijfde investering leg je een energieprestatiecertificaat (EPC) voor waaruit de huidige energieprestatie van de betreffende wooneenheid blijkt. Dat EPC moet dus met andere woorden dienen om aan te tonen dat het volledige dak, alle muren, alle vloeren en alle beglazing in orde is, als je die betreffende maatregelen wil laten meetellen voor de totaalrenovatiebonus.

Investeringen in gemeenschappelijke delen van een woongebouw of collectief geplaatste thermische zonnecollectorsystemen, warmtepompsystemen of ventilatiesystemen tellen mee voor de totaalrenovatiebonus van elk van de betrokken appartementen.

Investeringen in energiebesparende maatregelen met een eindfactuur tot eind 2016 komen niet in aanmerking voor de totaalrenovatiebonus.

Voorbeeld

Alle daken van de volledige woning moeten geïsoleerd zijn met een isolatiemateriaal waarvan de R_d -waarde minstens 4,5 m²K/W bedraagt, opdat de nieuwe investering in dakisolatie (waarvan minstens 30 m² met eindfactuur vanaf 2017) mee kan tellen als 1 van de 7 investeringen van de BENO-pass. Als niet alle daken van de woning voldoen, kan er voor de nieuwe investering wel een individuele premie worden uitbetaald, maar telt dakisolatie niet mee als 1 van de 7 investeringen van de BENO-pass.

Opmerking

Als er op basis van een eindfactuur uit 2017 een combinatiepremie voor beglazing of spouwmuurisolatie of isolatie aan de buitenzijde van een buitenmuur werd toegekend, kunnen investeringen in beglazing, spouwmuurisolatie of isolatie aan de buitenzijde van een buitenmuur nooit meetellen als 1 van de 7 investeringen van de BENO-pass.

Welke woningen komen in aanmerking?

De BENO-pass is alleen geldig voor bestaande woningen die op het net zijn aangesloten vóór 2006 of met bouwaanvraag vóór 2006.

Aan wie worden de totaalrenovatiebonussen uitbetaald?

De totaalrenovatiebonussen worden telkens uitbetaald aan de investeerder.

Als de dak- of zoldervloerisolatie, beglazing of spouwmuurisolatie is uitgevoerd binnen een sociaal energie-efficiëntieproject, telt de investering mee voor de BENO-pass voor de woning of het appartement en komt de eventuele totaalrenovatiebonus toe aan de eigenaar van de woning.

Ingeval van investeringen in gemeenschappelijke delen van een woongebouw of ingeval van collectief geplaatste thermische zonnecollectorsystemen, warmtepompsystemen of ventilatiesystemen komt de eventuele totaalrenovatiebonus toe aan de eigenaar van het appartement waarop de investering betrekking heeft.

Hoogte van de totaalrenovatiebonussen

De verschillende bonussen worden in schijven uitbetaald, te beginnen vanaf de derde investering. De bonussen worden berekend volgens de onderstaande tabel en telkens begrensd, zodat de som van de uitbetaalde individuele premiebedragen en de uitbetaalde totaalrenovatiebonussen nooit meer bedraagt dan de som van de betaalde factuurbedragen van alle investeringen die al uitgevoerd zijn.

na tijdige uitvoering van	forfaitaire bonus per woning	forfaitaire bonus per appartement
de derde investering	1250 euro	625 euro
de vierde investering	bijkomend 500 euro	bijkomend 250 euro
de vijfde investering	bijkomend 1000 euro	bijkomend 500 euro
de zesde investering	bijkomend 1000 euro	bijkomend 500 euro
de zevende investering	bijkomend 1000 euro	bijkomend 500 euro

Beschermde afnemers krijgen een hogere totaalrenovatiebonus berekend volgens de onderstaande tabel.

na tijdige uitvoering van	forfaitaire bonus per woning voor beschermde afnemers	forfaitaire bonus per appartement voor beschermde afnemers
de derde investering	1875 euro	937,5 euro
de vierde investering	bijkomend 750 euro	bijkomend 375 euro
de vijfde investering	bijkomend 1500 euro	bijkomend 750 euro
de zesde investering	bijkomend 1500 euro	bijkomend 750 euro
de zevende investering	bijkomend 1500 euro	bijkomend 750 euro

Ook voor beschermde afnemers is de totaalrenovatiebonus telkens begrensd, zodat de som van het uitbetaalde individuele premiebedrag en de som van de uitbetaalde totaalrenovatiebonussen nooit meer bedraagt dan de som van de betaalde factuurbedragen van alle reeds uitgevoerde investeringen.

Beschermde afnemers zijn personen die recht hebben op sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas. Ze voegen een bewijsstuk toe aan hun aanvraag.

Procedure

Zodra de netbeheerder vaststelt dat er voor een bepaalde woning of appartement drie van de in aanmerking komende investeringen zijn uitgevoerd, met eindfactuur vanaf 2017, meldt de netbeheerder de investeerder bij de derde maatregel dat er voor de wooneenheid een totaalrenovatiebonus kan worden uitbetaald. In die melding zullen de drie reeds uitgevoerde investeringen worden opgesomd.

Als een of meer van de opgesomde investeringen nog niet voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen als totaalrenovatiebonusinvestering (bijvoorbeeld omdat nog niet het hele dak is voorzien

van isolatiemateriaal met een R-waarde van minstens 4,5 m²K/W), moet de investeerder dat laten weten aan de netbeheerder.

Voor de daaropvolgende totaalrenovatiebonussen wordt een analoge procedure gevolgd. Voor het supplement voor de vijfde investering vraagt de netbeheerder ook het energieprestatiecertificaat op.

Ingrijpende energetische renovatie

De 'ingrijpende energetische renovatie' is een renovatie waarbij de technische installaties volledig worden vervangen én waarbij minstens 75% van bestaande en nieuwe scheidingsconstructies die grenzen aan de buitenomgeving, wordt (na)geïsoleerd.

Wie vanaf 1 oktober 2016 een bouwaanvraag voor een ingrijpende energetische renovatie indient en op het einde van de rit een E-peil van maximaal E90 kan voorleggen, kan voortaan gedurende vijf jaar een korting op de onroerende voorheffing krijgen.

Bouwaanvragen vanaf 1 oktober 2016 voor ingrijpende energetische renovatie (IER)

E-peil	korting onroerende voorheffing
E90 of lager	50% gedurende 5 jaar
E60 of lager	100% gedurende 5 jaar

Andere financiële voordelen

Energielening

Met een energielening kan je bijna alle energiebesparende investeringen financieren bij renovatie maar ook bij een BEN-nieuwbouwwoning. Het geleende bedrag bedraagt maximaal 15.000 euro en moet terugbetaald worden binnen de 8 jaar, tegen een intrest van maximaal 2% (JKP 2%). Zo'n lening sluit je niet af bij een bank, maar bij het energiehuis* van jouw gemeente. Je kan deze lening nog tot eind 2018 afsluiten! Opgepast: geld lenen kost ook geld.

Voor bepaalde (kwetsbare) doelgroepen is de lening zelfs renteloos, dus met 0% intrest (JKP 0%). Hieronder vallen bijvoorbeeld personen die in schuldbemiddeling zitten en die hun verwarmingsfactuur niet kunnen betalen. Benieuwd? Kijk bij **Extra's voor kwetsbare gezinnen via projectbegeleiding** op pagina 31.

* www.energiesparen.be/energielening/in-welke-gemeenten

Collectieve renovatie via projectbegeleiding - Burenpremie

Vanaf 2017 werd er een nieuwe premie ingevoerd voor collectieve renovatieprojecten, beter bekend als de burenpremie. De premie is bestemd voor projectbegeleiders of benovatiecoaches die collectief een aantal woningen (minstens 10) begeleiden om ze energiezuinig te maken.

De projectbegeleider zorgt dus vooral voor de ondersteuning van de woningeigenaar bij het realiseren van energiebesparende investeringen. Hij neemt daarbij zoveel mogelijk taken uit handen van de eigenaar, bijvoorbeeld energetische doorlichting van de woning, timing, advies over de energierenovatie en plan van aanpak, meetstaat opmaken, het zoeken van aannemers, werfopvolging, administratieve ondersteuning bij premieaanvragen en financiering ...

Hoeveel bedraagt de premie?

De premie voor collectieve renovatieprojecten bedraagt maximaal 400 euro per woning of appartement en komt toe aan de projectbegeleider die instaat voor de volledige ontzorging van de eigenaar van een woning of appartement bij het collectieve renovatieproject. In appartementsgebouwen daalt de premie vanaf het zesde appartement naar 100 euro per appartement. De premie wordt beperkt tot maximaal 5000 euro voor het gebouw.

Een collectief project bestaat uit minstens 10 woningen of appartementen uit dezelfde straat of gemeente die minstens willen investeren in een van de zeven maatregelen uit de totaalrenovatiebonus (zie pagina 22).

WIN-WIN

De projectbegeleider neemt heel wat taken uit handen van wie wil renoveren. Hij bekijkt bovendien het totaalplaatje, bijvoorbeeld niet alleen het dak van de woning, maar ook of de later te plaatsen muurisolatie wel vlot kan aansluiten op de te plaatsen dakisolatie.

Door de collectieve aanpak kan de projectbegeleider ertoe bijdragen dat de energierenovatiewerken efficiënter, vlotter, kwaliteitsvoller en goedkoper kunnen

Je vindt de volledige lijst van de energiebesparende investeringen waarvoor je een energielening kunt aanvragen op www.energiesparen.be/energielening. Waarop nog wachten?

worden uitgevoerd. De aannemer kan vlotter werken, hoeft zich minder te verplaatsen en hoeft ook minder tijd te steken in de opmaak van offertes. Ook op de kostprijs voor de plaatsing van stellingen of de collectieve huur van een afvalcontainer kan heel wat bespaard worden.

Als eigenaar heb je meer zekerheid over een vlotte afhandeling van de renovatiewerken en lagere investeringskosten en meer garantie dat de werken afgestemd zijn op je andere renovatiewensen. Bovendien leer je je burens beter kennen.

Hoe kan ik me aanmelden als projectbegeleider?

De netbeheerders (Eandis en Infrax) doen regelmatig een oproep voor kandidaat-projectbegeleiders. Er kunnen specifieke accenten gelegd worden naar bepaalde type projecten (bijvoorbeeld spouwmuurisolatie, dakisolatie, warmtepompen ...). De projectbegeleider moet beschikken over voldoende bouwkundige en technische kennis, zowel op theoretisch als op praktisch vlak, en ook inzicht hebben in de gefaseerde aanpak van bouwprojecten en in financiering en financiële ondersteuningsmogelijkheden. Van de projectbegeleider wordt verwacht dat hij voldoende communicatief, objectief en commercieel neutraal is.

De projectbegeleider is het centrale aanspreekpunt. De netbeheerder sluit met de projectbegeleiders een samenwerkingsovereenkomst en maakt de nodige afspraken over opvolging en rapportering.

Hoe kan ik deelnemen aan een collectief renovatieproject als burger?

Op de website van de netbeheerder kunnen geïnteresseerde burgers zich kunnen aanmelden om aan te sluiten bij specifieke collectieve renovatieprojecten in voorbereiding. Er kunnen ook specifieke oproepen gelanceerd worden. Raadpleeg eandis.be of infrax.be voor de lopende collectieve renovatieprojecten.

Premies voor beschermde afnemers

Elektriciteit en verwarming zijn basisbehoeften. Om ervoor te zorgen dat iedereen continu kan beschikken over elektriciteit en aardgas, voorziet de energiewetgeving in een aantal sociale maatregelen. Beschermde klanten zijn personen die recht hebben op de sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas. Voor

hen gelden ook extra ondersteunende maatregelen* voor volgende investeringen:

- Dakisolatie: 10,5 euro/m², geplaatst door aannemer en 5,25 euro/m² bij doe-het-zelf.
- Isolatie muur via buitenzijde: 22,5 euro/m².
- Na-isolatie spouwmuur: 9 euro/m².
- Isolatie muur via binnenzijde: 22,5 euro/m².
- Vloerisolatie: 9 euro/m².
- Nieuw geplaatste hoogrendementsbeglazing of drieduidige beglazing: 56 euro/m² (maximaal 40% van de factuur).
- Warmtepomp: 20% hogere premie (maximaal 48% van de factuur).
- Zonneboiler: 660 euro per m² (maximaal 48% van de factuur en maximaal 3300 euro).
- Condensatieketel: 1800 euro premie voor een nieuwe ketel ter vervanging van een verouderde verwarmingsinstallatie (maximaal 40% van de factuur).
- Lager E-peil: 20% hogere E-peilpremie (bouw aanvragen tot eind 2016).

* Voor de uitgebreide informatie over de inspanningen voor de beschermde klanten, kan je contact opnemen met je netbeheerder (Eandis of Infrax).

- Jaarlijkse kortingsbon van 150 euro voor de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine.
- Energielening aan 0% intrest.

Extra's voor kwetsbare gezinnen via projectbegeleiding

Voor private huurwoningen bewoond door kwetsbare huurders zorgt de Vlaamse overheid samen met de netbeheerders voor een stevig duwtje in de rug door het aanbieden van begeleiding en het geven van een extra hoge premie voor dakisolatie, na-isolatie van spouwmuuren of het plaatsen van hoogrendementsbeglazing. Een projectpromotor begeleidt zowel de verhuurder als de huurder bij de voorbereiding en uitvoering van de werken. Hij stelt zelf een vakbekwame aannemer aan en vraagt de premie aan bij de netbeheerder. Als (ver)huurder hoef je dus niets te doen en word je volledig ontzorgd.

Wie valt onder deze doelgroep?

- Kwetsbare gezinnen: beschermd afnemers, huurders via sociaal verhuurkantoor of OCMW, huishoudens met actieve budgetmeter, prioritaire doelgroep van de 0% energielening, personen met verzoek tot afsluiting gas / elektriciteit bij Lokale Adviescommissie.
- Personen met huurovereenkomsten met een bescheiden huurprijs (500 euro + 50 euro in centrumsteden of Vlabinvest-gebied).

Welke woningen komen in aanmerking voor deze extra's?

- Alle huurwoningen bewoond door kwetsbare gezinnen.
- Woningen verhuurd door sociale huisvestingsmaatschappijen komen niet in aanmerking.

Hoeveel bedraagt de financiële ondersteuning?

- Er is een forfaitaire premie voor de projectpromotor van 200 euro per uitgevoerd werk.
- De investeerder krijgt:
 - maximaal 20 euro per m² geplaatste dak- of zoldervloerisolatie
 - maximaal 12 euro per m² geplaatste spouwmuurisolatie
 - maximaal 85 euro per m² geplaatste hoogrendementsbeglazing.

Voor de volledige voorwaarden en meer informatie over deze sociale energie efficiëntie projecten

www.energiesparen.be/sociale_energiepremies

Verzekering gewaarborgd wonen

Ben je een hypothecaire lening aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren? Dan kom je misschien in aanmerking voor de gratis verzekering gewaarborgd wonen.

Wie minstens 12 maanden werkt, kan voor 10 jaar een gratis verzekering afsluiten. Die verzekering helpt je bij de aflossing van de lening als je onvrijwillig werkloos of arbeidsongeschikt wordt.

Alle informatie over de verzekering gewaarborgd wonen is terug te vinden op

www.verzekeringgwaarborgdwonen.be

Renovatiepremie

Met de renovatiepremie steunt de Vlaamse overheid eigenaars die een eigen woning van minstens 30 jaar oud willen renoveren, of die een bestaand gebouw willen omvormen tot woning. Aanvragers van de renovatiepremie moeten voldoen aan een aantal voorwaarden. Er geldt onder meer een inkomensgrens.

Je kan de premie aanvragen nadat de werken voltooid en gefactureerd zijn.

De renovatiepremie bedraagt 20% of 30% van de goedgekeurde facturen (exclusief btw) met een maximum van 10.000 euro. De premie wordt gespreid over 2 aanvragen.

Binnen de renovatiepremie zijn er 4 categorieën, met een maximale premie per categorie van 2500 euro:

- structurele elementen van de woning (ruwbouwwerken)
- het dak (maar niet de dakisolatie)
- het buitenschrijnwerk (ramen [ventilatie-eisen!], buitendeuren, maar geen veranda's)

- de technische installaties (o.a. het plaatsen van een condensatieketel, maar geen zonneboilers, zonnepanelen of warmtepompen)

Geïnteresseerd? Ga naar de website van het agentschap Wonen Vlaanderen: www.wonenvlaanderen.be

Verbeterings- en aanpassingspremie

De Vlaamse verbeteringspremie is een premie voor wie zijn woning in het Vlaamse Gewest wil verbeteren of uitbreiden omdat ze niet meer aan de huidige kwaliteitsnormen voldoet. De Vlaamse aanpassingspremie is bestemd voor noodzakelijke aanpassingen aan de woning, zodat bijvoorbeeld bejaarden langer thuis kunnen blijven wonen.

Deze premie is niet cumuleerbaar met de Vlaamse renovatiepremie.

Geïnteresseerd? Ga naar de website van het agentschap Wonen Vlaanderen: www.wonenvlaanderen.be

Zero-emissievoertuigen

Energiezuinig wonen en energiezuinige mobiliteit gaan hand in hand. Nog tot en met 31 december 2019 wordt een aanmoedigingspremie gegeven aan natuurlijke personen die investeren in een nieuwe elektrische wagen of in voertuigen op waterstof. De premie loopt in 2018 op tot 3000 euro, afhankelijk van de cataloguswaarde. Jaarlijks verlaagt de maximale premiehoogte.

Enkele belangrijke voorwaarden op een rijtje:

- Alleen nieuwe wagens komen in aanmerking.
- De wagen moet ingeschreven zijn in het Vlaamse Gewest.
- Premie is alleen voor natuurlijke personen, niet voor bedrijfswagens.
- Premie is uitsluitend voor 100% elektrische voertuigen of voertuigen met brandstofcellen op waterstof (zero-emissie voertuigen die behoren tot de categorieën M1 en N1).
- De wagen moet minstens 3 jaar worden behouden.
- Leasing (minstens 3 jaar) door natuurlijke personen is toegelaten.

De wagen moet ingeschreven zijn bij DIV en aange-

meld zijn op www.energiesparen.be/ZEV uiterlijk op 31 december 2018.

In 2018 gelden de volgende premiebedragen:

cataloguswaarde	premie
minder dan 31.000 euro	3000 euro
van 31.000 tot 40.999,99 euro	2500 euro
van 41.000 tot 60.999,99 euro	2000 euro
vanaf 61.000 euro	1500 euro

Er is een maximumbudget van 5 miljoen euro per jaar. Als het maximumbudget dreigt op te raken, kan de minister van Energie de premiehoogte vervroegd doen dalen.

- In 2019 bedraagt de premie maximaal 2000 euro.
- Vanaf 2020 is er geen premie meer.

Meer informatie en aanvragen van de premie:

www.energiesparen.be/ZEV

Verklarende woordenlijst

Je creëert al snel een energiezuinige woning door thermische isolatie aan te brengen. Om luchtlekken, temperatuurschommelingen en koudebruggen of bouwknopen te vermijden, is het belangrijk om geschikt materiaal te kiezen en om de isolatie nauwkeurig en correct te (laten) plaatsen.

- De U-waarde of warmtedoorgangscoefficiënt geeft aan hoezeer een constructiedeel (bijvoorbeeld een wand) geïsoleerd is. Laat de wand veel warmte door, dan is de U-waarde hoog. Is de wand thermisch wel goed geïsoleerd, dan zal de U-waarde laag zijn.
HOE LAGER DE U, HOE BETER GEISOLEERD
- De R_d -waarde of warmteweerstand geeft aan hoe groot de weerstand van het isolatiemateriaal is. Als de warmtedoorgang weinig of geen weerstand ondervindt, zal het materiaal weinig of niet isoleren. Ondervindt de warmtedoorgang grote weerstand, dan isoleert het materiaal wel goed.
HOE HOGER DE R, HOE BETER GEISOLEERD
- De λ -waarde (lambdawaarde) of warmtegeleidbaarheid geeft aan hoe goed een materiaal warmte geleidt. Ligt die waarde hoog, dan wordt de warmte goed geleid doorheen het materiaal, maar heeft het materiaal geen goede isolerende waarde. Een hoge lambdawaarde moet je altijd compenseren met een dikkere isolatielaag.
HOE LAGER DE λ , HOE BETER HET ISOLATIEMATERIAAL ISOLEERT
- Een koudebrug of bouwknop is een plaats in het constructiedeel waar de thermische isolatie onderbroken is. Op die plaatsen gaat warmte verloren. Dat geeft aanleiding tot oppervlaktecondensatie en schimmelvorming. Pas daarmee op!
- Spouwmuuren zijn muren die bestaan uit 2 muren (het binnenblad en het buitenblad) en daartussen een open ruimte. Spouwmuuren zijn geïntroduceerd omdat een volle stenen muur (massieve muur) een beperkte vochtwerendheid heeft. Het buitenblad van de spouwmuur doet dus dienst als regenscherm.
- Een onderdak is nodig om de onderliggende dakconstructie droog te houden en de isolatie te beschermen tegen weer en wind. Een onderdak kan bestaan uit onderdakfolie, OSB-platen, vezelcementplaten, ...
- Een dampscherm is een dampremmende laag die op bepaalde isolatiematerialen moet worden aangebracht om condensatievocht tegen te gaan. Het dampscherm moet worden aangebracht aan de warme kant van de isolatie.

Nuttige adressen en verwijzingen

- Zoek je energiepemie of energielening op in je gemeente via www.energiesparen.be/subsidies
- Ontdek de terugverdientijd van je investering op www.energiesparen.be/energiewinst
- Bekijk de voorwaarden voor EPB-plicht op www.energiesparen.be/epb/energieprestatieregelgeving
- Ga na of je recht hebt op de korting op onroerende voorheffing:
www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/kopen-en-verkopen/onroerende-voorheffing

Welke info zoek je ?	Wie kan je contacteren ?	Waar en hoe ?
Wetgeving, Energiebesparing, energieprijzen, zonnekaart, EPB, EPC, energielening	Vlaams Energieagentschap (VEA)	Koning Albert II-laan 20, bus 17, 1000 Brussel www.energiesparen.be energie@vlaanderen.be bel gratis 1700 (elke werkdag van 9 tot 19 uur)
Renovatiepremie, verbeterings- en aanpassingspremie	Vlaamse overheid – Wonen-Vlaanderen	Havenlaan 88, 1000 Brussel www.wonenvlaanderen.be wonenvlaanderen@rwo.vlaanderen.be bel gratis 1700 (elke werkdag van 9 tot 19 uur)
Goedkope leningen voor energiebesparende investeringen (energielening)	Energiehuis van je gemeente	www.energiesparen.be/energielening of bij je gemeentebestuur
Aanvraagformulier premies netbeheerder, collectieve renovatieprojecten	Eandis	www.eandis.be reg@eandis.be 078 35 35 34
	Infrax	www.infrax.be premies@infrax.be 078 35 30 20
Informatie, vorming, publicaties over bio-ecologisch bouwen en wonen	VIBE vzw Vlaams Instituut voor Bio-ecologisch Bouwen en Wonen	Statiestraat 115, 2600 Berchem www.vibe.be info@vibe.be 03 218 10 60

Welke info zoek je ?	Wie kan je contacteren ?	Waar en hoe ?
Praktische informatie over duurzaam bouwen	Centrum Duurzaam Bouwen (CeDuBo)	Marktplein 7, bus 1, 3550 Heusden-Zolder www.centrumduurzaambouwen.be info@centrumduurzaambouwen.be 011 51 70 51
Informatie, advies en vorming over energieneutraal bouwen	Pixii, Kennisplatform Energieneutraal Bouwen (vroeger Passief Huis Platform)	Gitschotellei 138, 2600 Berchem www.pixii.be info@pixii.be
Informatie over premies, bouwadvies, duurzaam bouwen	Provinciale Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen	Antwerpen: Kamp C www.kampc.be info@kampc.be 014 27 96 50
		Limburg: DuboLimburg www.dubolimburg.be info@dubolimburg.be 011 39 75 75
		Vlaams-Brabant: Steunpunt DuboVlaamsBrabant www.vlaamsbrabant.be steunpuntdubo@vlaamsbrabant.be 016 23 26 49
		Oost-Vlaanderen: Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen Oost-Vlaanderen www.bouwwijs.be dubo@oost-vlaanderen.be 09 267 78 07
		West-Vlaanderen: Acasus www.acasus.be adviesloket@west-vlaanderen.be 058 75 04 00

Individuele premies van je netbeheerder voor eindfacturen vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018

investering	voorwaarden voor de premie (detailinfo op www.energiesparen.be/subsidies)	geplaatst door	premie
isolatie	dak of zoldervloer	R _d -waarde minstens 4,5 m ² K/W	aannemer 6 €/m ²
		R _d -waarde minstens 4,5 m ² K/W	zelf 3 €/m ²
	buitenmuur via buitenzijde	R _d -waarde minstens 3,0 m ² K/W	aannemer 15 €/m ²
	spouwmuur	lambda-waarde maximaal 0,065 W/mK, volledige spouw gevuld, spouw minstens 50 mm	STS aannemer 5 €/m ²
	buitenmuur via binnenzijde	R _d -waarde minstens 2,0 m ² K/W, architect of aannemer met certificaat van bekwaamheid of aspirant	aannemer 15 €/m ²
	vloer	R _d -waarde minstens 2,0 m ² K/W	aannemer 6 €/m ²
installatie	nieuw geplaatste hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing	U-waarde van maximaal 1,1 W/m ² K	aannemer 10 €/m ²
		warmtepomp	bij het plaatsen van een warmtepomp in een gebied zonder aardgasnet of ter vervanging van elektrische verwarming verdubbelt het premiebedrag; deze verdubbeling wordt slechts eenmaal doorgerekend; aannemer met certificaat van bekwaamheid vanaf 1 juli 2017
	zonneboiler	aannemer met certificaat van bekwaamheid vanaf 1 juli 2017	aannemer per wooneenheid en maximaal 40% van de factuur: 550 €/m ² , maximaal 2750 € per wooneenheid

Totaalrenovatiebonus

Combineer minstens 3 van onderstaande investeringen en ontvang een BONUS bovenop de individuele premie! Volgorde is onbelangrijk. Het is het resultaat dat telt. Binnen een periode van 5 jaar!

investering	bijkomende voorwaarden voor de bonus (detailinfo op www.energiesparen.be/subsidies)	bonus
1 dak- of zoldervloerisolatie	nieuw geïsoleerde oppervlakte bedraagt minstens 30 m ²	<ul style="list-style-type: none"> • te activeren voor eindfacturen vanaf 1 januari 2017 • 1 BENO-pass per woning of appartement
2 isolatie buitenmuur (via spouw-, buiten- of binnenisolatie)		
3 vloerisolatie	nieuw geïsoleerde oppervlakte bedraagt minstens 5 m ²	<ul style="list-style-type: none"> • binnen een periode van 5 jaar minstens 3 investeringen • de volledige woning of appartement moet geïsoleerd zijn conform de minimale isolatie-eisen voor het krijgen van een premie vanaf 2017 voor de betreffende investering
4 hoogrendementsbeglazing of drievoudige beglazing		
5 zonneboiler	aannemer beschikt over een certificaat van bekwaamheid voor de uitvoering van de werken vanaf 1 juli 2017	<ul style="list-style-type: none"> • bonus na 3 investeringen: 1250 € • bonus na 4 investeringen: 1750 € • bonus na 5 investeringen en mits opmaak EPC: 2750 € • bonus na 6 investeringen: 3750 € • bonus na 7 investeringen: 4750 €
6 warmtepomp	aannemer beschikt over een certificaat van bekwaamheid voor de uitvoering van de werken vanaf 1 juli 2017	
7 ventilatiesysteem		
		bonus voor appartementen: 50% van bovenstaande bedragen

Daarnaast zijn er nog tal van premies voor specifieke doelgroepen: bijvoorbeeld premie condensatietoestel voor beschermde afnemers, burenpremie voor collectieve renovatieprojecten en sociale isolatieprojecten voor de private huurmarkt bij kwetsbare afnemers. Zie www.energiesparen.be

Zonnelaart

Hoe scoort jouw dak voor zonne-energie?

Bereken je voordeel in 4 stappen.

www.energiesparen.be/zonnelaart

Verantwoordelijke uitgever: Luc Peeters
Administrateur-generaal
Vlaams Energieagentschap
Koning Albert II-laan 20 bus 17
1000 Brussel

Drukwerk: Drukkerij Hendrix
Depotnummer: D/2017/3241/334
Uitgave: december 2017

VLAAMS
ENERGIEAGENTSCHAP